Tussenrapportage 2018
Gemeente Steenbergen

Inhoudsopgave

Inleiding 2

Financiële samenvatting 4

- **Financiële Toelichting** 4

Programma's 6

- **Programma Bestuur en veiligheid** 7
- **Programma Dienstverlening** 15
- **Programma Sport en cultuur** 21
- **Programma WMO en Jeugd** 25
- **Programma Recreatie, Economie en Participatie** 31
- **Programma Milieu en Ruimtelijke ordening** 37
- **Programma Beheer openbare ruimte** 43
- **Programma Financiering** 49

Bijlagen 53

- **Staat van Reserves en Voorzieningen** 55

Inleiding

Hierbij bieden wij u de Tussenrapportage 2018 aan. Dit is een nieuw document in onze planning en control cyclus en komt in de plaats van de voormalige voor- en najaarsnota. Met de rapportage geven wij u informatie over de voortgang van onze voornemens in 2018. Dat doen we voor de beleidsinhoudelijke voornemens en op het geld. Wij geven aan hoe we in 2018 verwachten uit te komen. Het gaat dus om een prognose. Daarbij hebben we ons gebaseerd op de situatie op 1 juli 2018.

Wij leveren deze rapportage aan voor de raadsvergadering van 25 oktober 2018. Dat stelt uw raad in staat om, waar nodig, voorstellen te doen om bij te sturen. Daarnaast heeft u inzicht in de voortgang van het lopende jaar op het moment dat de begroting 2019 wordt behandeld.

Zoals wij in eerdere planning en control documenten hebben aangegeven is onze sturing gericht op een goede balans in ambitie, geld en capaciteit. Dat is de rode draad die nu maar ook in de toekomst een steeds belangrijkere rol gaat spelen.

Ten aanzien van onze ambitie kunnen we stellen dat we voor het grootste deel op koers liggen bij de realisatie van de voorgenomen activiteiten voor 2018. Alleen de activiteiten voor de Omgevingswet schuiven door omdat de invoeringsdatum van de wet naar achteren is geschoven. Verder is veel aandacht uitgegaan naar het omgekeerd inzamelen, waardoor het onderzoek naar de milieustraat wat is vertraagd.

Ten aanzien van het saldo van de mutaties van deze Tussenrapportage verwachten we voor 2018 een positief resultaat van **€ 890.668,-**. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door de ontvangsten uit verkopen op het Agrofood cluster. Voor elke verkochte vierkante meter ontvangen we een bedrag van de Provincie voor het treffen van bovenwijkse voorzieningen en aanbrengen van groen. Daarnaast is met de Provincie afgesproken deze bedragen ook te gaan inzetten voor innovatie. In de begroting 2018 is hiervoor een pro memorie opgenomen. Deze bedragen storten wij in de reserves. Dat is in lijn met de afspraken met de Provincie.

De tegenvallers bij de Jeugdzorg zijn verwerkt in de rapportage. Daarbij hebben we de bedragen opgenomen die wij met raadsmededeling van 17 juli 2018 hebben gecommuniceerd. De voorziening van € 900.000,- die we hebben getroffen op het moment dat de problematiek zich aandiende, wordt volledig ingezet. Bij de begroting 2019 worden voorstellen gedaan voor bijsturing.

In de rapportage besteden we aandacht aan de organisatieontwikkeling. Op dit moment zien we een aantal concrete knelpunten die we gaan oplossen. Die liggen op het terrein van openbare orde en veiligheid, duurzaamheid en kerngericht werken en overheidsparticipatie.

Deze rapportage is een onderdeel van de doorontwikkeling van onze planning en control cyclus en documenten. Gericht op het versterken van de rol van uw raad. Er volgt meer. Zo gaan we aan de slag om de begroting beter meetbaar en stuurbaar te maken. Wij hopen dat we met deze rapportage op de goede weg zijn en wensen u veel succes met de voorbereidingen voor de behandeling in uw raad.

Leeswijzer

De Tussenrapportage is een stand van zaken rapportage. Wij geven inzicht in de voortgang van de beleidsvoornemens van 2018 en de gevolgen voor het huishoudboekje. Dat doen we in de vorm van een prognose. Hoe gaan we in 2018 uitkomen?

Na het voorwoord geven wij u een korte financiële samenvatting. Zo kunt u in één oogopslag zien hoe we denken uit te komen in 2018.

Vervolgens gaan we voor elk programma in beeld brengen hoe het staat met de activiteiten en met het geld. Bij de activiteiten hebben we, logischerwijs, de begroting gevolgd. In elk programma is

een tabel gemaakt met de informatie. Deze tabel bevat het betreffende activiteit uit de begroting, de stand van zaken en een icoontje waarmee we aangeven of het op schema ligt.

	Het is afgerond
	Het ligt op schema
	De planning wordt niet gehaald

Daarbij is een (groene smiley) dat het is afgerond, een (gele smiley) dat het op schema ligt en een (rode smiley) dat de planning niet wordt gehaald. Om uw raad goed te informeren hebben we voor elk onderdeel de stand van zaken beschreven. Ook voor de items die op schema liggen. Dat hebben we gedaan om u, als nieuwe raad, goed en volledig te informeren.

U treft nog de oude programmaopzet aan. Vanaf de begroting 2019 werken we met een nieuwe opzet.

Bij de voortgang van het geld beantwoorden we de vraag “wat mag het kosten”. Wij geven een analyse van de afwijkingen. Ook daar hebben wij ervoor gekozen om alle mutaties boven € 5.000,- te rapportaren. Bij het opstellen van de financiële informatie hebben wij gebruik gemaakt van een tweetal tabellen per programma.

- De tabel “wat mag het kosten” geeft een recapitulatie van alle mutaties in het programma. Dat doen we op productniveau.
- De tabel “toelichting op de mutaties” geeft inzicht in de mutaties op productniveau. De afwijkingen boven € 5.000,- worden in deze tabel toegelicht.

In de tabellen treft u ook de mutaties aan in de reserves. De kosten van veel activiteiten worden gedekt vanuit reserves. Voorbeelden daarvan zijn toezicht en handhaving, ICT project zaakgericht werken en organisatieontwikkeling. Als de kosten afwijken van de begroting leidt dit ook tot een mutatie in de reserve. Dergelijke mutaties zijn budgetneutraal, hebben geen invloed op het resultaat, maar uit oogpunt van transparantie hebben we deze wel opgenomen. In de tabel “wat mag het kosten” kunt u zien dat de mutaties in de reserves elkaar opheffen en op nul uitkomen.

De rapportage is en blijft een prognose, zowel voor de activiteiten als voor het geld. Het jaar is nog niet afgerond. Er kunnen zich nog veel ontwikkelingen voordoen waardoor het saldo van de prognose nog kan afwijken. Wij hebben bij de financiële samenvatting een opsomming gemaakt van de posten die nog kunnen afwijken van de prognose. Dat kan zowel als voordeel of nadeel doorwerken.

In de bijlage is een overzicht van de staat van reserves en voorzieningen.

Behandeling van de Tussenrapportage zal plaatsvinden op 25 oktober 2018.

Het college van Burgemeester en Wethouders

Financiële samenvatting

Financiële Toelichting

Saldo begroting

2018	Mutatie	Totaal
Saldo Begroting 2018 (inclusief € 50.000 post onvoorziene uitgaven)		**-99.358**
Begrotingswijzigingen lopende jaar:		
- Kerngerichtwerken en overheidsparticipatie	**8.000**	
- Administratieve wijzigingen Klein Onderhoud Accommodaties	**-2.136**	
		5.864
Saldo begroting voor Tussenrapportage 2018		**-93.494**
Mutaties Tussenrapportage 2018:		
Programma Bestuur en Veiligheid	585.498	
Programma Dienstverlening	-118.847	
Programma Sport en Cultuur	7.800	
Programma WMO en jeugd	437.279	
Programma Recreatie, economie en participatie	-1.166.025	
Programma Milieu en ruimtelijke ordening	30.384	
Programma Beheer openbare ruimte	5.501	
Programma Financiering	-672.258	
		-890.668
Saldo begroting na Tussenrapportage 2018		**-984.162**

Voor een nadere toelichting op de mutaties verwijzen wij u naar het programma waar de budgetten worden verantwoord.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het saldo van de post onvoorzien na de tussenrapportage **€ 984.162,-** (positief) bedraagt. Behoudens toch nog onvoorziene ontwikkelingen in de laatste maanden van het jaar zal dit ook het resultaat van de jaarrekening 2018 zijn.

Stroppenpot Sociaal Domein
Door het rijk is een tijdelijke voorziening getroffen voor gemeenten die geconfronteerd zijn met een stapeling van tekorten bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. Deze voorziening wordt gezamenlijk gevuld vanuit de WVS-begroting en de algemene uitkering (gemeenten) en is € 200 mln groot.

In 2017 is de gemeente Steenbergen geconfronteerd met een aanzienlijk tekort op de jeugdzorg. Een rede om na te gaan of we in aanmerking kunnen komen op een bijdrage uit het gevormde Fonds. Aan een bijdrage uit het fonds zijn een aantal voorwaarden gesteld.
De belangrijkste zijn:

- de aanvraag betreft enkel de kosten voortkomend uit de nieuwe taken en verantwoordelijkheden op het gebied van Wmo en Jeugd;
- uitgegaan wordt van het gecumuleerde tekort (inkomsten-uitgaven) van 2016 en 2017;
- het tekort moet significant zijn. Significant betekent in dit geval een gecumuleerd tekort dat groter is dan € 20,- per inwoner per jaar (dus in totaal € 40,- over de periode 2016-2017, drempel gemeente Steenbergen € 950.000);
- een eventuele aanvraag dient uiterlijk 15 september te zijn ingediend.

Behalve dat de drempel om in aanmerking te komen voor een bijdrage aanzienlijk is, dienen onder de inkomsten, naast de ontvangen eigen bijdragen en de uitkeringen jeugd en Wmo, ook de bijdragen van andere gemeenten in het kader van gemaakte spraken regionale solidariteit/ risicoverevening jeugd meegenomen te worden bij de bepaling van een tekort. Hierdoor is er bij de gemeente Steenbergen geen sprake van een tekort maar is er gecumuleerd over de jaren 2016/207 nog een “overschot” van € 220.000,-. We komen dan ook niet in aanmerking voor een bijdrage uit het Fonds tekortgemeenten.

Ontwikkelingen
Op weg naar het eind van het jaar kunnen zich nog ontwikkelingen voordoen waardoor het werkelijke jaarrekening saldo alsnog kan gaan afwijken van deze prognose. Onderstaand een opsomming van deze ontwikkelingen.

1. *Algemene uitkering*: recent is de septembercirulaire 2018 verschenen en eind van het jaar ontvangen we nog een decembercirculaire. Normaal gesproken geven die niet veel afwijkingen ten opzichte van de meicirculaire maar dat is geen zekerheid. Er wordt op rijksniveau veel overleg gevoerd over het sociaal domein en de verdeling van de budgetten. Dit kan zowel voordelig als nadelig uitwerken. De septembercirulaire 2018 hebben wij nog niet volledig doorgerekend en is dan ook niet betrokken in deze tussenrapportage. Uit de pers vangen wij signalen op dat er forse tekorten gaan optreden als gevolg van deze circulaire. Dit is een aanleiding geweest om een quickscan uit te voeren. Hieruit blijkt dat in 2018 een korting is te verwachten van ongeveer € 300.000 tot € 400.000 voor de gemeente Steenbergen. Vanaf 2019 e.v. wordt een lichte stijging verwacht. Met een raadsmededeling wordt u hierover nader geinformeerd.
2. *Dure zorgvoorzieningen in het kader van Jeugd*: er kunnen zich situaties voordoen waardoor we extreem hoge zorgkosten voor Jeugd moeten betalen. Dit kunnen we niet voorzien. Omdat we geen egalisatie instrument hebben komen deze ten laste van de exploitatie. Wellicht dat de solidariteit in de regio hier nog verzachtend kan werken maar dat is afhankelijk van de resultaten van andere gemeenten.
3. *Vervanging plantmateriaal hittegolf*: de hittegolf heeft veel schade aangericht aan het plantmateriaal. Dit wordt augustus / september geïnventariseerd. De financiele gevolgen kunnen niet in deze rapportage worden betrokken.
4. *Beschermd wonen aandeel*: in de perspectiefnota 2019 hebben we extra middelen opgenomen (twee keer € 150.000,-) in afwachting van een lobby op Rijksniveau. De resultaten zijn nog niet bekend, maar in het meest negatieve scenario gaat dit meer kosten. .
5. *Kapitaallasten*: wij hebben de voortgang van het investeringsplan bekeken en zien op dit moment – buiten het voordeel van de kapitaallasten in 2018 en de aanpassingen van de investeringskredieten op wagenpark die gemeld zijn in deze rapportage – geen verdere aanpassingen. Op dit moment zijn er investeringen in het kader van de ICT on hold gezet vanwege de samenwerking, maar er moeten nog kosten worden gemaakt. Deze zijn op dit moment nog niet voor 100% in beeld zodat we de besparing op de kapitaallasten nog even achter de hand houden.

Programma's

Programma Bestuur en veiligheid

Voortgang beleidsprioriteiten begroting 2018

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
750 jaar Steenbergen	In de voorbereiding van dit feest wordt een plan van aanpak opgesteld. We faciliteren de initiatieven die vanuit de samenleving (inwoners, verenigingen en bedrijven) voor de viering van 750 jaar Steenbergen komen. Vanaf 2020 gaan we initiatieven - indien nodig - actief stimuleren. De financiele consequenties nemen we op in de begroting 2019 en meerjarenramingen 2020-2022.	
Verkiezingen	Op 21 maart 2018 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. In aanloop naar de verkiezingen is het draaiboek 'Steenbergen Stemt!' vastgesteld. In het draaiboek staan maatregelen en activiteiten opgenomen om de betrokkenheid en bewustwording van inwoners bij de verkiezingen te bevorderen en daarmee de opkomst te verhogen. Dit is onder andere gedaan door middel van het organiseren van een verkiezingsfestival, het beschikbaar stellen van een online stemhulp en de inzet van communicatiemiddelen, zoals een infographic en een infoboekje. De opkomst is met 1.400 stemmen ten opzichte van 2014 toegenomen. Een evaluatie over de opkomstbevorderende campagne is door het presidium vastgesteld.	
Ontwikkeling toekomstvisie	Begin september start het traject voor het opstellen van de Toekomstvisie. De verwachting is dat de Toekomstvisie in Q3 van 2019 gereed is.	
Organisatieontwikkeling	De organisatievisie en de nieuwe organisatiestructuur zijn vastgesteld. Dat was later dan gepland, maar wij hebben de zorgvuldigheid prioriteit gegeven boven de snelheid. Het jaar 2018 heeft vooral in het teken gestaan van het invullen van de vacatures. Vanaf 1 juli zijn de managementfuncties ingevuld. Aan de hand van het lopende formatieonderzoek en de strategische personeelsplanning (SPP) verkrijgen we meer inzicht in de kwantitatieve en kwalitatieve personele bezetting. Op basis van de eerste voorlopige resultaten komt de vraag naar boven of er sprake is van een juiste match tussen de ambities enerzijds en de capaciteit (kwalitatief en kwantitatief) anderzijds. Er lopen verschillende acties om de bedrijfsvoering te verbeteren. Deze maken deel uit van de uitvoeringsagenda; een plan om de organisatie te laten werken volgens de organisatievisie en kernwaarden 'betrokken', 'samenwerken' en 'wendbaar'. Op het gebied van planning en control is een workshop georganiseerd voor raadsleden rondom het sturen op maatschappelijke effecten. De workshop is goed ontvangen en krijgt een vervolg. Van de andere kant sluiten we de organisatie aan bij de koers van de raad. Voor het financieel pakket gaan we samenwerken met Woensdrecht.	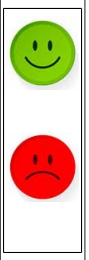
Communicatieplan	Op basis van het in 2017 door de raad vastgestelde Communicatiebeleidsplan zijn acties uit het Uitvoeringsplan 2017-2018 uitgevoerd. Naar aanleiding van onder meer het nieuwe coalitieakkoord 2018-2022, waarin expliciete aandacht voor dienstverlening, acquisitie bedrijvigheid en een integraal PR- en marketingplan, wordt gestart met de evaluatie van het Communicatiebeleid. Op basis van de evaluatie en de bestuurlijke ambitie wordt bezien wat voor de langere termijn de gewenste structurele kwantitatieve en kwalitatieve formatie voor het cluster communicatie is.	
Samenwerking "Veerkrachtig Bestuur"	In november 2017 is een interactie bijeenkomst voor de raadsleden van de drie gemeenten georganiseerd. Doel was de inbreng van de raden op te halen voor het opstellen van een uitvoeringsagenda. Dit is gebeurd aan de hand van de drie inhoudelijke thema's wonen, werken en recreëren. Inmiddels is de inbreng van de gemeenteraden verwerkt in een uitvoeringsagenda op hoofdlijnen die richting geeft aan de samenwerking. Een concrete uitwerking van de uitvoeringsagenda is over de gemeenteraadsverkiezingen getild. De Stuurgroep met nieuwe leden is inmiddels bijeen gekomen. Er is een oproep gedaan aan de colleges om bestuurlijk trekkers aan te wijzen voor de hoofdthema's die inmiddels nader zijn geprecisieerd als: 1. Excellent	

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
	Wonen en Leven, 2. Werken aan de economische pijlers en 3. Toerisme & Recreatie. Op 21 augustus jl. is wethouder Krook aangewezen als bestuurlijk trekker voor het thema Excellent Wonen en Leven, wethouder Lepolder is aangewezen als bestuurlijk trekker voor het thema Werken aan de economische pijlers en wethouder Prent als bestuurlijk trekker voor het thema Toerisme & Recreatie. Op 9 oktober zullen de drie colleges van B&W van de Brabantse Wal-gemeenten bijeen komen voor een gezamenlijk overleg. Naar nu bekend wordt voor woensdag 28 november 2018 een volgende gezamenlijke bijeenkomst van de drie gemeenteraden georganiseerd. Dan zullen de bestuurlijk trekkers vanuit de 3 gemeenten zich naar verwachting presenteren en inzicht geven in de acties die men in het kader van onze samenwerking en (veer-)krachtig bestuur zal gaan ondernemen.	
Handhaving	Het jaarverslag toezicht en handhaving 2017 is vastgesteld. Tevens is besloten de boapool structureel voort te zetten. Het uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving 2019 zal, conform planning, in Q4 van 2018 worden vastgesteld. De extra middelen die de raad in 2017 beschikbaar heeft gesteld om handhaving op een adequaat niveau uit te voeren zijn aangewend om de interne toezichtscapaciteit uit te breiden met 1 fte. Sinds eind januari 2018 beschikken we nu over een fulltime toezichthouder Leefomgeving en een fulltime toezichthouder Wabo. De overige middelen zijn aangewend om de activiteiten van de OMWB op een adequaat niveau uit te laten voeren. Uit de tussenrapportage 2018 van de OMWB bleek dat het budget verhoogd moest worden om alle activiteiten te kunnen laten uitvoeren. Dit kan gedekt worden uit het positief resultaat van de OMWB over 2017. Voor extra activiteiten die we door de OMWB willen laten uitvoeren zal extra budget benodigd zijn en gevraagd worden.	

Wat mag het kosten?

BESTUUR EN VEILIGHEID					*Specificatie*	
Taakveld	**Begroting 2018 na wijziging**	**Mutatie 2018 inclusief reserve**	**Nieuwe raming 2018**		*Mutatie 2018*	*Mutatie reserve*
BESTUUR	1.608.712	106.510	1.715.222		*81.085*	*25.425*
OVERHEAD	6.946.363	618.213	7.564.576		*519.413*	*98.800*
CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	1.297.650	-	1.297.650		*-*	
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	635.468	254.500	889.968		*25.000*	*229.500*
SUBTOTAAL	**10.488.193**	**979.223**	**11.467.416**		**625.498**	**353.725**
MUT. RES. PROGR. BESTUUR EN VEILIGHEID	-918.209	-393.725	-1.311.934		*-40.000*	*-353.725*
TOTAAL	**9.569.984**	**585.498**	**10.155.482**		**585.498**	**-**

Toelichting mutaties

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
BESTUUR	Representatie-vergader en overige kosten	De overschrijding van de representatiekosten is een gevolg van de bestuurswisseling in 2018. Er is in de begroting 2018 geen rekening gehouden met de diverse representatieve bijeenkomsten die dit tot gevolg had. De daarmee gepaard gaande kosten bedragen € 15.500,	**I**	15.500	
	Gemeenschappelijk regelingen	Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering ALV 2017. In plaats van financiering via uitname uit het gemeentefonds factureert de VNG rechtsstreeks naar alle gemeenten een bijdrage naar rato voor de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten.	**S**	60.585	
	Bestuursonderst. raad en rekenkamer	Om invulling te kunnen geven aan de raadscommunicatie is het budget voor het werkbudget voor het cluster communicatie verhoogd met € 5,000. Daarnaast is een bedrag vanuit 2017 van € 25.425 overgeheveld om de opkomst bij de raadsverkiezingen 2018 te verhogen. Deze middelen zijn door de raad beschikbaar gesteld voor zaken waarvan de uitvoering in latere jaren ligt en worden onttrokken uit de Algemene Reserve.	**I**	5.000	25.425
		Totaal BESTUUR		**81.085**	**25.425**
OVERHEAD	Personeel en organisatie	De extra advertentiekosten zijn een gevolg van het moeizaam kunnen vervullen van een aantal managementfuncties binnen de nieuwe hoofdstructuur. Hierdoor moesten er extra kosten gemaakt worden voor de werving en selectie van geschikte kandidaten.	**I**	44.803	
		De werkgeverspremies voor de werkhervattingsregeling gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) zijn gestegen. Dit heeft geleid tot een (incidentele) afrekening over 2017 en structureel hogere lasten vanaf 2018. In de begroting 219 wordt hiermee rekening gehouden.	**I/S**	23.502	
		Dit betreft de jaarlijkse kosten voor A+O Fonds € 9.365 die niet begroot waren. In plaats van financiering via uitname uit het gemeentefonds wordt deze rechtsstreeks naar alle gemeenten gefactureerd. Daarnaast is een bedrag vanuit 2017 van € 78.800 overgeheveld voor de doorontwikkeling van de organisatie. Deze middelen zijn door de raad beschikbaar gesteld voor zaken waarvan de uitvoering in latere jaren ligt en worden onttrokken uit de Algemene Reserve.	**S**	9.365	78.800
		Er heeft meer inhuur plaats gevonden als gevolg van ziektegevallen in 2018. Er is een stijging van het percentage ziekteverzuim, voor een groot deel als gevolg van langdurig ziekteverzuim. Ook de griepepidemie van begin 2018 draagt hieraan bij. Het aandeel langdurig verzuim is sinds medio 2017 gestegen. Dit verklaart de stijging van de kosten. In 2017 was een budget van € 88.000 begroot. Deze is bij de najaarsnota met incidenteel €40.000 opgehoogd. Uiteindelijk is in de jaarrekening 2017 het bedrag van € 174.640 opgenomen. In de begroting 2018 is het bedrag vervolgens structureel op € 100.000 gesteld, waaruit nu blijkt dat dit wederom te laag is. Vóór 2017 werd hiervoor een ruimer budget opgenomen. De	**I**	150.000	

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
		indruk is dat de inhuur doelmatig is ingezet. Echter om expliciet meer regie op inhuur te hebben wordt een beleidskader inhuur derden opgesteld. Kijkend naar onderschrijding op het opleidingsbudget en overschrijding op het budget Inhuur derden, in combinatie met een stijgend ziekteverzuim, vraagt dit om een nadere analyse. Deze aspecten zijn communicerende vaten die vragen om een meerjarige analyse. Hoe verhouden deze cijfers zich tot elkaar en tot de huidige formatie – bezetting in kwalitatieve en kwantitatieve zin? De analyse zal worden uitgevoerd zodat we in de perspectiefnota 2020 met een passend voorstel komen betreffende de ontwikkeling van de organisatie.			
		In 2018 is een medewerker arbeidsongeschikt verklaard binnen de termijn van twee jaar ziekte. Er is dan een wettelijke plicht om het salaris aan te vullen tot 100%.	**I**	30.000	
	Strategische advisering	Zoals aangegeven in de beleidsinhoudelijke toelichting van deze rapportage komt steeds meer naar voren dat er sprake is van een disbalans in benodigde en beschikbare capaciteit, vooral op het kwalitatieve vlak. Dit vormt een risico voor het realiseren van onze ambities. Om dit risico terug te kunnen brengen is een eerste inventarisatie gedaan van de capaciteit die op korte termijn nodig is. Dat betreft de taakvelden Openbare orde en veiligheid, duurzaamheid en kerngericht werken. In de begroting 2019 worden voorstellen gedaan voor structurele maatregelen op deze taakvelden vanaf 2019. Echter, de ambities in het raadsprogramma vragen nu al om extra middelen voor capaciteit die we vanaf oktober 2018 kunnen invullen. Dit betekent voor 3 maanden een extra last van € 50.000	**I**	50.000	
	Juridische zaken	Bij de najaarsnota 2017 is een extra budget opgenomen om de juridische control te versterken. Dit hebben wij voor 2019 en verder structureel opgenomen in de perspectiefnota 2019 maar voor 2018 moet dit nog worden verwerkt. Dit wordt met deze tussenrapportage gedaan.	**S**	15.000	
		Vanuit 2017 (jaarrekening) is een bedrag van € 20.000 overgeheveld voor de juridische review van verschillende projecten. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve Overheveling budgetten.	**n.v.t.**		20.000
	Geo	Om te voldoen aan de eisen van de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), ingegaan op 25 mei 2018, moeten onze systemen op verschillende punten worden aangepast. Het gaat daarbij vooral om updates van software. Hiermee is in de begroting geen rekening gehouden. Op het moment dat de begroting werd opgesteld was het nog niet bekend welke aanpassingen nodig waren.	**I**	17.350	
	Huisvesting	Deze overschrijding heeft verschillende oorzaken. Op de eerste plaats was het noodzakelijk een aantal kamers te verbouwen. Dit heeft geleid tot extra kosten waarmee we geen rekening hebben gehouden (kosten € 11.500. Op de tweede plaats zijn we geconfronteerd met lekkages in de dakconstructie van het gemeentehuis. Hierop zijn de diverse benodigde acties uitgezet. Naar verwachting zal € 35.000.- benodigd zijn om dit te verhelpen.	**I**	46.500	

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
		I.v.m. enkele incidenten in het verleden is de inzet van de beveiliging in het gemeentehuis verhoogd. Voortzetting van deze verhoogde inzet is niet begroot, bestaande situatie zal zeker tot het einde van 2018 blijven bestaan. Dit brengt de extra kosten op € 60.850,- In het 4e kwartaal willen we starten met een onderzoek om tot een afgewogen keuze te kunnen komen m.b.t. een verantwoorde inzet van beveiliging bij gemeentelijke accommodaties waar een publieksfunctie aanwezig is, extra kosten € 5.000.	**I**	65.850	
		In 2018 is een veiligheidscan uitgevoerd van alle gemeentelijke gebouwen. In de begroting 2018 is hiermee geen rekening gehouden. De kosten hiervan bedragen € 20.000	**I**	20.000	
	Informatie-beveiliging	Begin 2018 zijn diverse veiligheidstesten uitgevoerd om op onderdelen de informatieveiligheid te toetsen. In de begroting 2018 was met deze kosten geen rekening gehouden. Het gaat hier om wettelijk verplichte testen.	**S**	25.000	
		In de perspectiefnota 2017 hebben wij een uitbreiding opgenomen voor de verplichte functies op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Bij deze raming hebben wij het standaard bedrag van € 60.000 gehanteerd. De functies zijn inmiddels ingevuld maar de werkelijke loonkosten liggen hoger dan het standaardbedrag.	**S**	22.043	
		Totaal OVERHEAD		**519.413**	**98.800**
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	openbare orde en veiligheid	Voor de extra inzet van toezichthouders in Steenbergen-Zuid in verband met vernielingen is 15.000 extra benodigd. Voor de wens om rookmelders aan bewoners te verstrekken is een extra budget van 10.000 benodigd.	**I**	25.000	
	Integrale handhaving	Er is vanuit 2017 een bedrag van € 215.800 overgeheveld voor de uitbreiding werkprogramma handhaving 2017. Deze middelen zijn door de raad beschikbaar gesteld voor zaken waarvan de uitvoering in latere jaren ligt en worden onttrokken uit de Algemene Reserve. Daarnaast is een bedrag van € 13.700 overgeheveld voor inhuur ten behoeve van handhaving Sunclass. Dit bedrag wordt onttrokken uit de Reserve éénmalige zaken.	**n.v.t.**		229.500
		Totaal OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID		**25.000**	**229.500**
MUT. RES. PROGR . BESTUUR EN VEILIGHEID	Mut. res. progr. bestuur en veiligheid	In 2018 hebben wij een extra budget opgenomen voor een kwaliteitsslag van de gemeentelijke verordeningen. Door de krachten in de organisatie te bundelen hebben wij deze slag kunnen maken binnen de bestaande bezetting. Het bedrag van € 40.000 kan daarmee vrijvallen.	**I**	-40.000	-353.725
		Totaal MUT. RES. PROGR. BESTUUR EN VEILIGHEID		**-40.000**	**-353.725**
		TOTAAL		**585.498**	**-**

Programma Dienstverlening

Voortgang beleidsprioriteiten begroting 2018

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
Beter contact	In het najaar 2017 is Beter contact als project afgesloten. De activiteiten zijn binnen de nieuwe teams belegd. Vanuit de verantwoordelijke teammanagers vindt de sturing en de continue aandacht hiervoor plaats.	
Actualisatie Welstandsbeleidsplan	Het actualiseren van het beleidsplan wordt doorgeschoven naar Q3-2019. We kunnen dan de relevante partners op een goede manier betrekken bij de actualisatie en zo het beleid beter afstemmen op de beleving van onze inwoners en initiatiefnemers. Ook wordt de afstemming met andere beleidsthema's zoals het duurzaamheidsbeleid, de Omgevingswet en het erfgoedbeleid gezocht. In het nog op te stellen plan van aanpak wordt ingegaan op de mate waarin en de wijze waarop de relevante partners worden betrokken. Verder wordt de planning van het project uitgewerkt en vastgesteld.	
Toptaken website	In februari 2018 is de nieuwe dienstverleningswebsite van de gemeente Steenbergen geïntroduceerd. Daarnaast hebben wij voor het waarborgen van de continuïteit van de website structuur aangebracht in de rollen webmaster, webbeheerder en contentbeheerder.	
Herziening evenementenbeleid	De kaderstellende nota 'evenementen gemeente Steenbergen 2018-2023' is door de gemeenteraad op 30 november 2017 vastgesteld. De nota is uitgewerkt in de nadere regels evenementen, die op 20 februari 2018 door het college en de burgemeester zijn vastgesteld.	

Wat mag het kosten?

DIENSTVERLENING					*Specificatie*	
Taakveld	**Begroting 2018 na wijziging**	**Mutatie 2018 inclusief reserve**	**Nieuwe raming 2018**		*Mutatie 2018*	*Mutatie reserve*
BURGERZAKEN	459.491	-56.977	402.514		*3.023*	*-60.000*
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	-6.274	5.531	-743		*5.531*	-
WONEN EN BOUWEN	-154.984	-127.401	-282.385		*-127.401*	-
MILIEUBEHEER	139.945	-	139.945		-	-
SUBTOTAAL	**438.179**	**-178.847**	**259.332**		**-118.847**	**-60.000**
MUT. RES. PROGR BESTUUR & DIENSTVERLENING	-112.401	60.000	-52.401		-	*60.000*
TOTAAL	**325.778**	**-118.847**	**206.931**		**-118.847**	**-**

Toelichting mutaties

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
BURGERZAKEN	Huwelijken	Er is een toename van het aantal betaalde huwelijken, dat is ook de verwachting voor 2019. Daarom zal de leges voor de huwelijksvoltrekkingen meer zijn dan eerder in de begroting is opgenomen. Voor 2018 zijn er 50 huwelijken begroot en is de verwachting dat er 65 huwelijken gaan plaatsvinden. 15 huwelijken meer á gemiddeld € 450 per huwelijk is een extra opbrengst aan leges van € 6.750 euro.	**I**	-6.677	
	Verkiezingen	Het organiseren van verkiezingen brengt verschillende activiteiten met zich mee. Dat zijn voor een deel vaste kosten, bijvoorbeeld voor de aanschaf van hard- en software, licenties en training van de medewerkers, maar ook kosten die variabel zijn. Dat zijn bijvoorbeeld de presentiegelden, maaltijden, stembiljetten en passen en drukkosten In 2018 hebben wij gemeenteraadsverkiezingen gehad (21 maart 2018). Bij de evaluatie hebben wij ook het kostenplaatje betrokken. Daaruit kwam naar voren dat voor een aantal kostenposten te weinig budget in de begroting is opgenomen. Het gaat daarbij om een verhoging van presentiegelden (€ 4.000 te weinig begroot) en drukkosten (€ 2.700 te weinig begroot). Verder hebben wij in 2018 een aantal nieuwe stembussen moeten aanschaffen (€ 2.700). Hiervoor moet ook de meerjarenbegroting worden aangepast., rekening houdend met het aantal te houden verkiezingen (2019: 3, 2020: geen en 2021 en 2022: 1).	**S**	9.700	
	Dienst-verlening	In de begroting 2018 is er een budget van € 60.000 voor het project zaakgericht werken meegenomen. In afwachting van de outsourcing ICT zal dit in 2019 worden opgepakt. Het bedrag is gedekt vanuit de Algemene Reserve.	**n.v.t.**		-60.000
		Totaal BURGERZAKEN		**3.023**	**-60.000**

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	APV	In verband met het vervallen van de mogelijkheid om tijdelijke gebruiksvergunningen af te geven en de organisatie van meer legesvrije in plaats van leges plichtige evenementen (niet commerciele evenementen) daalt de opbrengst op deze post.	**S**	5.531	
		Totaal OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID		**5.531**	**-**
WONEN EN BOUWEN	Bouwleges	De opbrengst voor het 1e halfjaar 2018 bedraagt €462.000. Op basis van een analyse van de bouwplannen is een prognose gemaakt voor het gehele jaar 2018. Hieruit blijkt dat de opbrengst voor 2018 uitkomt op een bedrag van ongeveer €800.000. Hierin is rekening gehouden met het risico van een terugbetaling van leges voor een majeur bouwplan in 2018. Ten opzichte van de begroting is er sprake van een meeropbrengst van €127.000. Omdat er in 2018 sprake is geweest van een groot project (windmolens) is hier sprake van een incidentele meeropbrengst.	**I**	-127.401	
		Totaal WONEN EN BOUWEN		**-127.401**	**-**
MUT. RES. PROGR BESTUUR & DIENSTVER-LENING	Mut. res. progr. Dienst-verlening	Mutatie reserve	**n.v.t.**		60.000
		Totaal MUT.RES.PROGR BESTUUR & DIENSTVERLENING		**-**	**60.000**
		TOTAAL		**-118.847**	**-**

Programma Sport en cultuur

Voortgang beleidsprioriteiten begroting 2018

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
Canon van Steenbergen	Voor de canon is een werkgroep met deelnemers van erfgoedinstellingen samengesteld. De werkgroep heeft een lijst met de belangrijkste onderwerpen vastgesteld en is nu bezig de eerste artikelen te schrijven. Oplevering van de papieren versie is in Q2-2019 voorzien. Het is de wens daarnaast een digitale versie te realiseren die in de loop van 2020 gereed zal komen. Daarvoor komt een apart projectplan.	
Kunstwerken per kern	De kernen Kruisland, Welberg en Steenbergen zijn bezig met het ontwerp en een projectplan voor een kunstwerk in de openbare ruimte. Wij verwachten dat deze kunstwerken in 2018 gerealiseerd of minimaal gestart zijn. De kern De Heen heeft nog geen initiatief. In de jaarrekening zal een update worden gegeven.	
Cultuureducatie	In het schooljaar 2017-2018 zijn zeven basisscholen gestart met De Cultuur Loper onder leiding van de cultuurcoach, die door de gemeente is aangesteld. Acties die uitgevoerd worden zijn o.a. deskundigheidsbevordering docenten, uitwisseling en afstemming activiteiten en bezoek culturele activiteiten. Vanaf het schooljaar 2018-2019 zijn acht van de negen basisscholen aangesloten bij het project. De game 'weet waar je woont' is geactualiseerd.	
Overdracht kleedlokalen	Nog niet alle kleedaccommodaties zijn overgedragen. We zetten actief in op afronding op korte termijn.	
Sportbeleid	De kaderstellende nota Steenbergen Vitaal is inmiddels door de raad vastgesteld. De uitvoering hiervan zal in 2019 opgepakt worden.	
Atletiekbaan	Voor de renovatie van de atletiekbaan wordt, gegeven een aantal knelpunten, een herzien plan opgesteld, waarvoor diverse scenario's worden uitgewerkt.	
Laaggeletterdheid	Dit jaar is het Taalhuis van start gegaan. Een evaluatie is nog dit jaar voorzien. Aan de hand daarvan besluiten we over voortzetting voor de aanpak laaggeletterdheid	

Wat mag het kosten?

SPORT EN CULTUUR					*Specificatie*	
Taakveld	**Begroting 2018 na wijziging**	**Mutatie 2018 inclusief reserve**	**Nieuwe raming 2018**		*Mutatie 2018*	*Mutatie reserve*
SPORTBELEID EN ACTIVERING	238.572	-	238.572		-	-
SPORT-ACCOMODATIES	1.035.741	41.025	1.076.766		-	*41.025*
CULTR-PRESENTATIE / PRODUCTIE / PARTICIPATIE	153.336	65.000	218.336		-	*65.000*
CULTUREEL ERFGOED	86.872	-	86.872		-	-
MEDIA	294.776	7.800	302.576		*7.800*	-
SAMENKRACHT EN BURGER-PARTICIPATIE	355.694	-	355.694		-	
SUBTOTAAL	**2.164.990**	**113.825**	**2.278.815**		**7.800**	**106.025**
MUT. RES. PROGR. KUNST, CULT & ERFGOED	-360.336	-106.025	-466.361		-	*-106.025*
TOTAAL	**1.804.654**	**7.800**	**1.812.454**		**7.800**	**-**

Investeringen

Verstrekken lening s.c. Kruisland
Aan de voetbalvereniging s.c. Kruisland wordt voor de extra bouwkosten van de renovatie van de kleedkamers een rentedragende lening van € 9.000,- verstrekt, af te lossen in 5 jaar.

Toelichting mutaties

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
SPORT-ACCOMODATIES	Sportpark Kruisland	Vanuit de Reserve Kleedlokalen buitensportaccomodaties is een eenmalig bedrag van € 41.025 onttrokken voor de renovatie van de kleedlokalen van SC Kruisland.	**n.v.t**		41.025
		Totaal SPORTACCOMODATIES		**-**	**41.025**
CULTR-PRESENTATIE / PRODUCTIE / PARTICIPATIE	Kunst-en cultuurbeleid	Vanuit 2017 (jaarrekening) is een bedrag van € 21.000 overgeheveld voor de uitvoering van het project Cultuur Loper. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve Overheveling budgetten. Daarnaast is een bedrag vanuit 2017 van € 44.000 overgeheveld voor de Kunstwerken per kern. Deze middelen zijn door de raad beschikbaar gesteld voor zaken waarvan de uitvoering in latere jaren ligt en worden onttrokken uit de Algemene Reserve.	**n.v.t**		65.000
		Totaal CULTR-PRESENTATIE / PRODUCTIE / PARTICIPATIE		**-**	**65.000**
MEDIA	Openbaar bibliotheekwerk	In verband met het opzeggen van de huurovereenkomst met de bibliotheek Dinteloord per 1 september 2018 zal de totale huuropbrengst voor 2018 lager uitkomen.	**I**	7.800	
		Totaal MEDIA		**7.800**	**-**
MUT. RES. PROGR. KUNST, CULT & ERFGOED	Mut. res. progr. kunst, cultuur en erfgoed	Mutatie reserve	**n.v.t**		-106.025
		Totaal MUT. RES. PROGR. KUNST, CULT & ERFGOED		**-**	**-106.025**
		TOTAAL		**7.800**	**-**

Programma WMO en Jeugd

Voortgang beleidsprioriteiten begroting 2018

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
Onderwijshuisvesting	Dit proces loopt nog. Er komt een nieuwe planning om zo de nieuwe colleges en raden mee te kunnen nemen. Deze planning en andere informatie kunt u in oktober 2018 verwachten. We investeren in de relatie tussen het basisonderwijs en de gemeente, in dat kader achten wij een evaluatie brede scholen overigens nu niet zinvol meer.	
Monitoring en sturing sociaal domein	In september hebben wij u geïnformeerd over het ingezette verbeterplan. Dit plan heeft betrekking op alle bedrijfsvoeringsaspecten. Zoals toegezegd ontvangt u vanaf Q3 van 2018 kwartaalrapportages. De eerste kwartaalrapportage maakt onderdeel uit van de tussenrapportage.	
Transitie en transformatie	We investeren in de transformatie van het sociaal domein op veel fronten. Alle benoemde acties zijn in gang gezet, maar het is nog te vroeg om resultaten daarvan te zien. Dit kan op zijn vroegst in 2019. De acties vragen inspanningen van zowel de gemeente als van andere partijen. Via de reguliere evaluatiecyclus in ons beleid zullen we u informeren over de resultaten.	
Kwaliteitsimpuls Welzijnswerk	De notitie Kwaliteitsimpuls Welzijnswerk is door de gemeenteraad op 20 februari 2018 vastgesteld. Wij informeren u in Q4 van 2018 over de voortgang en financiële consequenties.	
Onderzoek Jeugdhonk	Wij treffen vanwege de huidige staat van het jeugdhonk versneld een aantal beheersmaatregelen. De financiële consequenties hebben wij in de tussenrapportage opgenomen. Daarnaast werken wij aan een duurzame oplossing, in samenhang met ons brede welzijnsbeleid, inclusief financieel kader. Het streven is in Q4-2019 meer duidelijkheid te hebben.	
Mobiele bus voor Jongeren	De voorbereidingen hebben meer tijd gekost dan voorzien, maar de Jongerenbus is inmiddels in gebruik genomen.	

Wat mag het kosten?

WMO EN JEUGD					*Specificatie*	
Taakveld	**Begroting 2018 na wijziging**	**Mutatie 2018 inclusief reserve**	**Nieuwe raming 2018**		*Mutatie 2018*	*Mutatie reserve*
ONDERWIJSHUIS-VESTING	727.126	20.000	747.126		*-*	*20.000*
ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN	654.620	21.750	676.370		*21.750*	*-*
SAMENKRACHT EN BURGERPARTICI-PATIE	1.394.861	110.681	1.505.542		*110.681*	*-*
WIJKTEAMS	1.242.866	184.872	1.427.738		*184.872*	*-*
MAATWERK-VOORZIENINGEN (WMO)	691.237	-22.870	668.367		*-22.870*	*-*
MAATWERK-DIENSTVERLENING 18+	4.442.304	-1.204	4.441.100		*-1.204*	*-*
MAATWERK-DIENSTVERLENING 18-	3.462.072	1.253.191	4.715.263		*1.253.191*	*-*
GEESCALEERDE ZORG 18-	463.934	-	463.934		*-*	
VOLKSGEZONDHEID	1.229.888	15.029	1.244.917		*15.029*	*-*
ALG UITK. EN OV UITK.GEMEENTE-FONDS	-7.638.733	-224.170	-7.862.903		*-224.170*	*-*
SUBTOTAAL	**6.670.173**	**1.357.279**	**8.027.452**		**1.337.279**	**20.000**
MUT. RES. PROGR. MENS EN SAMENLEVING	-473.089	-920.000	-1.393.089		*-900.000*	*-20.000*
TOTAAL	**6.197.084**	**437.279**	**6.634.363**		**437.279**	**-**

Toelichting mutaties

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
ONDERWIJSHUIS-VESTING	Huisvesting (bijzonder)	Vanuit 2017 (jaarrekening) is een bedrag van € 20.000 overgeheveld voor de doorcentralisatie huisvesting primair onderwijs. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve Overheveling budgetten.	**n.v.t.**		20.000
		Totaal ONDERWIJSHUISVESTING		**-**	**20.000**
ONDERWIJS-BELEID EN LEERLINGZAKEN	Overige voorzieningen	Voor de inhuur van een medewerker is een detacheringsovereenkomst afgesloten. Met de kosten was in de begroting geen rekening gehouden.	**S**	8.750	
	Leerlingenvervoer	In 2018 hebben we te maken met een hoger aantal leerlingen dat gebruik maakt van het leerlingenvervoer. Deze ontwikkeling zet zich door naar 2019 en verder.	**S**	13.000	
		Totaal ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN		**21.750**	**-**
SAMENKRACHT EN BURGER-PARTICIPATIE	Algemeen maatschappelijk werk	In 2018 moet nog een bedrag worden afgerekend voor de subsidie Jonge Mantelzorger.	**I**	7.681	
	Welzijnswerk	Per 1 januari 2019 gaat de SWOS over naar Wijzijntraverse. Dit brengt naast juridische kosten voor de begeleiding, in de afwikkeling en overgang van activiteiten extra kosten met zich mee.	**I**	80.000	
	Kleinschalig collectief vervoer	Bij de perspectiefnota 2019 heeft u besloten het bedrag voor het Kleinschalig Collectief Vervoer te verhogen. Dit hangt samen met de toename van het aantal ritten. Dit betekent dat de kosten vanaf 2019 op het juiste niveau zijn gebracht. Voor 2018 was hiermee nog geen rekening gehouden.	**S**	30.000	
	Eigen bijdragen WMO	Wij verwachten een iets hoger bedrag aan eigen bijdragen bij de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning.	**S**	-7.000	
		Totaal SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE		**110.681**	**-**
WIJKTEAMS	Loketvoorziening WMO	In maart 2018 werden we geconfronteerd met een overschrijding bij de Jeugdzorg. Op dat moment is direct actie ondernomen en is opdracht gegeven aan een extern bureau. Er is in de eerste plaats een uitgebreide analyse gemaakt van de oorzaken van de problematiek. Deze kosten bedragen € 45.000. Dit onderzoek heeft geleid tot een opschoonactie van de bestanden. De kosten van deze actie bedragen eveneens € 45.000. Nu is het zaak de bedrijfsvoering structureel op orde te krijgen. Hieraan wordt momenteel hard gewerkt. De kosten hiervan bedragen € 54.000. Zoals afgesproken informeren wij u periodiek over de stand van de budgetten en de voortgang van het verbetertraject.	**I**	143.000	
	Loketvoorziening jeugd	Dit betreft een technische correctie. In de begroting 2018 zijn de kosten van 0,5 fte abusievelijk niet meegenomen.	**S**	41.872	
		Totaal WIJKTEAMS		**184.872**	**-**
MAATWERK-VOORZIENINGEN (WMO)	WMO voorzieningen	Als leveranciers van zorg niet voldoen aan de eisen zoals afgesproken biedt het contrract de mogelijkheid om een boete in rekening te brengen.In 2018 hebben wij een boete opgelegd. Met	**I**	-22.870	

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
		deze boete wordt geen rekening gehouden in de begroting. Dit betreft dus een eenmalig voordeel.			
		Totaal MAATWERK-VOORZIENINGEN (WMO)		**-22.870**	**-**
MAATWERKDIENS` VERLENING 18+	Huishoudelijke zorg	Minder aanvragen KCV-gerechtigen	**S**	-18.000	
		Op basis van een extrapolatie over de eerste 6 maanden zien wij een lichte stijging van de uitgaven voor Wmo begeleiding.	**S**	16.796	
		Totaal MAATWERK-DIENSTVERLENING 18+		**-1.204**	**-**
MAATWERKDIENS` VERLENING 18-	Niet vrij toegank. voorz. jeugdzorg A / C & Pleegzorg	Met raadsmededeling van juni 2018 hebben wij u geinformeerd over de ontwikkelingen ten aanzien van de kosten voor Jeugdzorg. Daarbij hebben wij een inschatting gemaakt van de overschrijding die voor 2018 wordt verwacht. De bedragen in deze rapportage sluiten hierbij aan. Wij informeren u periodiek over de stand van de budgetten.	**I/S**	1.253.191	
		Totaal MAATWERK-DIENSTVERLENING 18-		**1.253.191**	**-**
VOLKSGEZOND-HEID	Openbare gezondheidszorg & jeuggezond-heidszorg	Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft in januari 2018 een begrotingswijziging vastgesteld. Het betreft hier een besluit van een gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat wij de kosten moeten opnemen in onze begroting.	**S**	15.029	
		Totaal VOLKSGEZONDHEID		**15.029**	**-**
ALG UITK. EN OV UITK.GEMEENTE-FONDS	Uitkering deelfonds sociaal domein WMO en Jeugdzorg	Met raadsmededeling van juni 2018 hebben wij u uitgebreid geinformeerd over de doorwerking van de meicirculaire voor onze begroting vanaf 2019. Voor 2018 hebben wij de effecten meegenomen in deze rapportage. In lijn van onze handelwijze hebben wij de bedragen voor het Sociaal Domein geoormerkt.	**S**	-224.170	
		Totaal ALG UITK. EN OV UITK.GEMEENTEFONDS		**-224.170**	**-**
MUT. RES. PROGR. MENS EN SAMENLEVING	Mut. res. progr. mens en samenleving	In de perspectiefnota hebben wij aangegeven dat wij een voorziening hebben gevormd van € 900.000 om de eerste pijn op te kunnen vangen. Wij verwachten dat de overschrijding voor 2018 op de kosten voor Jeugdzorg het bedrag van deze voorziening overstijgen. De voorziening wordt dan ook volledig ingezet voor 2018.	**I**	-900.000	-20.000
		Totaal MUT. RES. PROGR. MENS EN SAMENLEVING		**-900.000**	**-20.000**
		TOTAAL		**437.279**	**-**

Programma Recreatie, Economie en Participatie

Voortgang beleidsprioriteiten begroting 2018

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
AFC Nieuw Prinsenland	In 2018 hebben wij in het eerste halfjaar een bedrag voor bovenplanse bijdrage ontvangen van de Provincie van (afgerond) € 1.167.000,-. Dat bedrag is gebaseerd op het aantal verkochte vierkante meters op het AFC. Rekening houdend met het nog uit te geven aantal vierkante meters verwachten wij nog een bijdrage van ruim ca € 4 miljoen in de komende 8 jaar. De bovenplanse bijdragen worden volgens het vastgestelde beleidskader reserves en voorzieningen toegevoegd aan de reserves (voormalig natuurfonds en fonds bovenwijks). Inmiddels hebben wij u met een raadsmededeling geïnformeerd over de stand van zaken.	
Stimulering innovatie	Met het vaststellen van het beleidskader Reserves en Voorzieningen op 9 november 2017 is een "Reserve Economische Ontwikkeling" in het leven geroepen. De voorbereidingen voor de kaderstelling starten nog dit jaar. Vaststelling is gepland voor Q1 van 2019.	
Economische kracht (verduurzaming economie)	Acquisitie en bedrijfsbezoeken vinden het hele jaar door plaats. Het centrumplan “Vitaal Hart van de Stad met Sterke Toegangspoorten” is vastgesteld in februari 2018. Een van de belangrijkste actiepunten in dit programma was het aanstellen van een centrummanager. De centrummanager is aangesteld en deze is sinds juli jl. actief. Om de uitvoering van het centrumplan te waarborgen is een centrumoverleg opgestart. Het Marketing & Promotieplan zal in de tweede helft van 2019 worden uitgewerkt. De ondernemerspeiling is eind 2017 uitgevoerd. De resultaten van de ondernemerspeiling en de verbeteracties zijn met de ondernemers gedeeld.	
Uitvoeringsprogramma Recreatie, Erfgoed en Natuur	Uitvoeringsprogramma REN Wij stellen het uitvoeringsprogramma in het najaar vast. De erfgoednota is eind mei 2018 door de raad vastgesteld, waardoor het uitvoeringsprogramma later dan gepland wordt vastgesteld. Waar mogelijk is aan de verschillende beleidsonderdelen al uitvoering gegeven, met name bij natuur en recreatie/toerisme. De beleidskaders daarvoor waren al eerder vastgesteld. Streekorganisatie Brabantse Wal De werkzaamheden Brabantse Wal liggen goed op schema. Naast het Geopark, militair erfgoed (linies), biobased economy en EU regio Food 2018 is er een propositie gemaakt in de vorm van een bidbook met 85 projecten. Voor een aantal projecten is co-financiering vanuit de provincie toegezegd. Voor de andere projecten wordt gekeken naar de uitvoerbaarheid en financierbaarheid, al dan niet met provincie. Het komend jaar zal de organisatie van de Streekorganisatie vernieuwen. Fort Henricus Met belanghebbenden (Natuurmomumenten, Gemeente, Provincie en Waterschap) is in de afgelopen maanden onderzocht op welke wijze de doorontwikkeling van Fort Henricus kan plaatsvinden. Ter inspiratie heeft een ideeënavond voor belangstellenden plaatsgevonden. Deze ideeën zijn meegenomen in de verdere gedachtenvorming over het toekomstige gebruik van het Fort en haar omgeving. In de loop van 2019 start de procedure om invulling te krijgen voor de panden en het gebied rond het Fort. Daarbij wordt de door de raad aangenomen motie betrokken. Expeditie Nassau Expeditie Nassau heeft 7 ideeën opgeleverd. Alle ideeën zijn besproken met betrokken partijen. Daaruit bleek dat de realisatie van drie ideeën wenselijk is: Vestinghuys, Vesting 5.0 en het Levensboek. Het (voorbereidende) proces hiervoor is gestart. Het eerste Levensboek ziet in 2019 het levenslicht. In Q4 van 2018 worden sessies georganiseerd om een koers voor de profilering van de overblijfselen van de Steenbergse vesting te vinden. Het onderzoek om te komen tot een Vestinghuys start ook in Q4-2018. Het	

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
	Vestinghuys moet een plek worden waar inwoners en gasten informatie krijgen over de historie van Steenbergen in combinatie met aanvullende (recreatieve) voorzieningen. Landschap van Allure De Steenbergse onderdelen van het project West Brabantse Waterlinie zijn allemaal voor 31 december 2018 afgerond. Uitzondering daarop is het deelproject 'Liniewal' (EVZ Breede Watergang). In overleg met de Provincie wordt bezien of dit deelproject alsnog kan worden gerealiseerd. Waterpoort De drie hoofdpijlers waarop Waterpoort rust zijn Water, Natuur en Erfgoed. Duurzaamheid en energie zijn daar nauw mee verbonden. Twee concrete initiatieven worden uitgewerkt tot business cases, het realiseren van een waternetwerk (riviercruises) en het maken narratives ter ondersteuning van de stellingen. Deze laatste is gereed. Onder de vlag NL Delta zetten we in op verbindingen over het water. Met Waterbus zijn contracten gesloten voor excursies naar Tien Gemeten en ons gebied wordt gepromoot op beurzen etc. om opgenomen te worden in het netwerk van riviercruises. De Masterclasses vormen een goede manier van overheidsparticipatie en worden zeer gewaardeerd door de inwoners / ondernemers.	
Havenkom De Heen	Met stakeholders is overleg gevoerd over de invulling. Eind mei is een inloopavond gehouden voor de inwoners en andere belangstellenden. De resultaten worden verwerkt in een ontwerp, waarna in Q4-2018 een voorstel met kostenraming wordt aangeboden. Voor het vaarseizoen 2019 zal de uitvoering plaatsvinden.	😐
Centrum/Haven Dinteloord	Het Uitvoeringsprogramma en het benodigde investeringskrediet is in juni 2018 vastgesteld door de Raad. Het herinrichtingsplan voor de haven is gereed en dit plan kan aanbestedingsgereed worden gemaakt. De start van de uitvoering is voorzien in Q1-2019.	😐

Wat mag het kosten?

RECREATIE, ECONOMIE EN TOERISME					*Specificatie*	
Taakveld	**Begroting 2018 na wijziging**	**Mutatie 2018 inclusief reserve**	**Nieuwe raming 2018**		*Mutatie 2018*	*Mutatie reserve*
INKOMENSREGEL-INGEN	2.196.270	35.967	2.232.237		*35.967*	-
BEGELEIDE PARTICIPATIE	3.472.122	-	3.472.122		-	-
ALG UITK. EN OV UITK.GEMEENTE-FONDS	-3.057.352	-	-3.057.352		-	-
ARBEIDSPARTICI-PATIE	2.803	-	2.803		-	-
RECREATIEVE HAVENS	200.517	-	200.517		-	-
OPENB GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	391.641	-15.000	376.641		-	*-15.000*
ECONOMISCHE PROMOTIE	100.353	-	100.353		-	-
ECONOMISCHE ONTWIKKELING	316.062	-15.000	301.062		*-15.000*	-
BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGEL-INGEN	91.988	-1.166.992	-1.075.004		*-1.166.992*	-
SUBTOTAAL	**3.714.404**	**-1.161.025**	**2.553.379**		**-1.146.025**	**-15.000**
MUT. RES. PROGR. ECONOMIE / RECR &TOERISME	-328.099	-5.000	-333.099		*-20.000*	*15.000*
TOTAAL	**3.386.305**	**-1.166.025**	**2.220.280**		**-1.166.025**	**-**

Toelichting mutaties

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
INKOMENS-REGELINGEN	Gemeentelijk minimabeleid	AU, middelen DU schulden & armoede	**S**	35.967	
		Totaal INKOMENSREGELINGEN		**35.967**	**-**
OPENB GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	Openluchtrecreatie	In de begroting 2018 is er een budget van € 40.000 voor de aanleg van het fietspad meegenomen. De realisatie hiervan zal na 2018 worden opgepakt. Daarnaast is een bedrag vanuit 2017 van € 5.000 overgeheveld voor de recreatieve ontwikkeling loodsen Schansdijk/Fort Henricus. Deze middelen zijn door de raad beschikbaar gesteld voor zaken waarvan de uitvoering in latere jaren ligt en worden onttrokken uit de Algemene Reserve.	**n.v.t.**		-35.000
		Vanuit 2017 (najaarsnota) is een bedrag van € 20.000 overgeheveld voor de uitvoering diverse recreatieve projecten. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve Overheveling budgetten.	**n.v.t.**		20.000
		Totaal OPENB GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE		**-**	**-15.000**
ECONOMISCHE ONTWIKKELING	Economische aan-gelegenheden	Rekening houdend met de verplichtingen die voortvloeien uit het Centrumplan Hart voor de Stad en de activiteiten die doorschuiven naar 2019 (PR en Marketingplan en Vitaliteit bedrijventerreinen) wordt een onderuitputting in 2018 verwacht.	**I**	-15.000	
		Totaal ECONOMISCHE ONTWIKKELING		**-15.000**	**-**
BEDRIJVENL-OKET EN BEDRIJFSREGEL-INGEN	Agro foodcluster / Noordflank	In 2018 hebben wij in het eerste halfjaar een bedrag voor bovenplanse bijdrage ontvangen van de Provincie van (afgerond) € 1.167.000. Dat bedrag is gebaseeerd op het aantal verkochte vierkante meters op het AFC. Rekening houdend met het nog uit te geven aantal vierkante meters verwachten wij nog een bijdrage van ruim ca € 4 miljoen in de komende 8 jaar. De bovenplanse bijdragen worden volgens het vastgestelde beleidskader reserves en voorzieningen toegevoegd aan de reserves (voormalig natuurfonds en fonds bovenwijks). Inmiddels hebben wij u met een raadsmededeling geïnformeerd over de stand van zaken.	**I**	-1.166.992	
		Totaal BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN		**-1.166.992**	**-**
MUT. RES. PROGR. ECONOMIE / RECR &TOERISME	Mut. res. progr. Economie / recr & toerisme	Onttrekking overheveling budget € 20.000 ten behoeve van het uitvoeringsprogramma economie; deze wordt niet benut en valt vrij.	**I**	-20.000	15.000
		Totaal MUT.RES.PROGR.ECONOMIE/RECR&TOERISME		**-20.000**	**15.000**
		TOTAAL		**-1.166.025**	**-**

Programma Milieu en Ruimtelijke ordening

Voortgang beleidsprioriteiten begroting 2018

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
Omgekeerd inzamelen zonder tarief op restafval en Milieuparkjes van bovengronds naar ondergronds	De aanschaf en plaatsing van de milieuparkjes is nagenoeg afgerond. Op een paar locaties vindt er nog optimalisatie plaats.	
Haalbaarheidsonderzoek GFT bij hoogbouw	De laatste maanden is er veel veranderd voor de inwoners op afvalgebied: transitie naar omgekeerd inzamelen, nieuwe voorzieningen en een andere inzamelaar. Om het project GFT bij hoogbouw goed te kunnen oppakken, schuiven wij dit door naar 2019.	
Onderzoek ontwikkeling Milieustraat	In 2018 is gestart met een onderzoek waarbij gelijktijdig ook de gemeentewerkplaats wordt betrokken. In oktober 2018 zal een uitgewerkte analyse met de ontwikkelingsrichtingen worden aangeboden.	
Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	Wij voeren de acties uit het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2018 uit. In de paragraaf duurzaamheid bij de jaarrekening 2018 zullen wij hierover rapporteren. Het gestelde doel voor 2018 is een score in de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex (GDI) van 5,0. Eind 2017 was de GDI score 5,3. Het gestelde doel is daarmee gehaald.	
Voorbereidingen Omgevingswet	In de perspectiefnota 2017-2021 hebben wij u uitgebreid geïnformeerd over de voorbereidingen voor de Omgevingswet. De raad heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld. De geplande ingangsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2021. Wij gaan door met de voorbereidingen. In 2019 komt de gemeentelijke Toekomstvisie tot stand. Ook de visie energie en ruimte wordt uitgewerkt. Daarnaast wordt de planning voor de overige onderdelen en de daarbij behorende budgetten afgestemd op de verdere implementatie van de wet.	
Ruimtelijke kwaliteitsverbetering woningbouw/bedrijvigheid	Nieuwe manier van werken: Na onder andere overleg met de provinciale ambtenaren bleek dat het vastleggen van een algemene beleidslijn voor het gemeentebreed afstemmen van bouwlocaties juridisch en beleidsmatig lastig lag, zowel vanuit het oogpunt van de Wet ruimtelijke ordening als vanuit de provinciale verordening ruimte. Het streven om te komen tot een concrete algemene beleidslijn voor het koppelen van verschillende locaties aan elkaar bleek bovendien vertragend te werken. Om de voortgang te bespoedigen hebben wij daarom in mei 2017 besloten een pilot project te starten voor de sanering van de voormalige bedrijfslocatie van een uienverwerkend bedrijf in het buurtschap Heense Molen. Zonder de nieuwe manier van werken blijkt nu uit de pilot dat het ook mogelijk is om de locatie rendabel te kunnen ontwikkelen zonder een koppeling met andere locaties. De planologische procedure voor een herontwikkeling en de daarbij behorende contractvorming is in gang gezet en zal in 2019 verder worden opgepakt. Ook wordt gewerkt aan de sanering en herontwikkeling van bedrijfslocaties in Dinteloord aan de Van Heemskerkstraat en Karel Doormanstraat. Dit laatste project is weliswaar nog niet zover dat het in procedure kan worden gebracht, maar de eerste overleggen met betrokken partijen zijn positief te noemen. De conclusie is dan ook dat er per project maatwerk zal worden geleverd en dat er geen standaard lijn wordt ontwikkeld hoe te handelen. Integraal afwegingskader: Het integraal ruimtelijke afwegingskader zal wel worden gemaakt door een aanpassing/ actualisering van de structuurvisie en het grondbeleid. De vaststelling van deze beide documenten is gepland voor de raadsvergadering van december 2018. Daar waar nodig wordt dit door ons college regionaal afgestemd in de subregio West.	

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
Landschapskaart	De ontwikkeling van de landschapskaart moet nog worden opgestart. Deze kaart maakt onderdeel uit van de implementatie van de Omgevingswet.	
Hotel A4	Wij faciliteren een hotelontwikkeling. We werken constructief samen met initiatiefnemers. Enkele stappen hebben meer tijd gevergd dan vooraf ingeschat.	
Opschaling bestaande windturbines Karolinadijk in Dinteloord	Op dit moment wordt de procedure voor de omgevingsvergunning doorlopen en wordt er vorm gegeven aan de sociale randvoorwaarden. Wij vinden het van belang om een zorgvuldig proces te doorlopen, waarbij we de besluitvorming over de aanvraag omgevingsvergunning van Innogy willen afstemmen op de voorjaarsronde 2019 voor SDE + subsidie (waarschijnlijke openstelling maart/april 2019).	
Introductie stimuleringslening woningverbetering duurzaamheid / veiligheid / levensloopbestendigheid	In de raadsvergadering van juni 2018 is de verordening stimuleringslening “Kwaliteitsimpuls bestaande particuliere woningvoorraad gemeente Steenbergen” vastgesteld. Om het gebruik van de leningen te stimuleren wordt in 2019 nadere voorlichting gegeven. Hiervoor maken we gebruik van vrijwilligers. Zij geven voorlichting aan geïnteresseerden volgens de systematiek van de energieambassadeurs. Wij verwachten op dit moment niet dat hiervoor extra budget nodig is.	
Toekomstmogelijkheden Sunclasspark	Het haalbaarheidsonderzoek naar de toekomstmogelijkheden voor het Sunclasspark wordt uitgevoerd. Hierbij worden de volgende scenario's bekeken: • Sunclass als recreatief park; • Sunclass als maatschappelijk verantwoorde huisvestingslocatie voor arbeidsmigranten; • Sunclass wordt ontwikkeld binnen de grenzen van het bestaande bestemmingsplan. De eerste verkenning leverde een aantal aanvullende vragen op. Deze worden uitgewerkt omdat een compleet beeld gepresenteerd moet worden. Wij verwachten de eerste resultaten in Q1 van 2019 aan de gemeenteraad te kunnen aanbieden.	
Buiten de Veste flexibel en actueel	Fase 2 van het bestemmingsplan Buiten de Veste is in februari 2018 vastgesteld door de raad. Alle gronden zijn in optie gegeven; de verkoop verkeert in verschillende stadia. Het gebied is in Q2-2018 bouwrijp gemaakt. De eerste bouwactiviteit start in Q3-2018. Het project loopt volgens planning.	
Visie energie en ruimte	De ontwikkeling van de visie energie en ruimte is gestart. Wij verwachten dat deze visie in het tweede halfjaar van 2019 gereed is.	
Herinrichting Centrum Welberg	De vaststelling van het bestemmingsplan voor het centrumgebied van Welberg is gepland voor de raadsvergadering van december 2018. Het bestemmingsplan is noodzakelijk om woningbouw mogelijk te maken op het voormalige voetbalveld en de verkeerssituatie/infrastructuur te wijzigen, onder ander vanwege de aanleg van een langzaamverkeersroute naar de Corneliusstraat en de aanleg van een brug over de Boomvaart voor een nieuwe ontsluiting voor het autoverkeer van het plangebied. De in september 2017 vastgestelde hoofduitgangspunten vormen de basis voor de verdere uitwerking in het bestemmingsplan. Naast bovengenoemde zaken wordt een nieuw dorpsplein gerealiseerd en worden gemeenschapshuis De Vaert en het gebouw van de Klup/JFK gerenoveerd. Het schoolgebouw zal door de Lowys Porquinstichting worden gerenoveerd. De budgetten voor het renoveren van het gemeenschapshuis en het gebouw van de Klup worden doorgeschoven naar 2019. De kosten voor de aanleg van de openbare ruimte, nieuwe ontsluiting verkeer, parkeergelegenheid, aanleg dorpsplein etc. worden ten laste gebracht van de exploitatie van het nieuwe woongebied. In het kader van de duurzaamheidsopgave wordt, naast de al gewenste isolatiemaatregelen, nog onderzocht of de gemeente zonnepanelen voor het gemeenschapshuis wil en kan aanbrengen. Duidelijk is dat zonnepanelen op het dak	

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
	van het gemeenschapshuis zelf door de aanwezigheid van bomen niet rendabel zijn. De Lowys Porquinstichting onderzoekt op ons verzoek of de gemeente zonnepanelen ten behoeve van het gemeenschapshuis kan aanleggen op de school. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek bestaat de mogelijkheid dat wij nog met een apart raadsvoorstel komen voor het beschikbaar stellen van het budget voor de aanleg van deze zonnepanelen. De renovatie van het gemeenschapshuis en het gebouw van de Klup/JFK zal in 2019 uitgevoerd worden. De aanpassingen aan de openbare ruimte (infrastructuur, groen, etc) zal starten in 2019 en uiteindelijk worden uitgevoerd in 2020. De planning is dat de nieuwe woningen ook in 2020 worden opgeleverd.	

Wat mag het kosten?

MILIEU EN RUIMTELIJKE ORDENING					*Specificatie*	
Taakveld	**Begroting 2018 na wijziging**	**Mutatie 2018 inclusief reserve**	**Nieuwe raming 2018**		*Mutatie 2018*	*Mutatie reserve*
GRONDEXPLOITATIE NIET-BEDRIJVEN-TERREINEN	-	-	-		-	-
FYSIEKE BEDRIJFSINFRA-STRUCTUUR	-	-	-		-	-
VENNOOTSCHAPS-BELASTING (VPB)	-	-	-		-	-
RUIMTELIJKE ORDENING	653.169	-65.000	588.169		*-55.000*	*-10.000*
WONEN EN BOUWEN	65.087	-	65.087		-	-
MILIEUBEHEER	199.586	-43.000	156.586		-	*-43.000*
AFVAL	-668.062	175.584	-492.478		*110.384*	*65.200*
SUBTOTAAL	**249.780**	**67.584**	**317.364**		**55.384**	**12.200**
MUT. RES. PROGR. FYS. LEEFOMG & DUURZ	-297.200	-37.200	-334.400		*-25.000*	*-12.200*
TOTAAL	**-47.420**	**30.384**	**-17.036**		**30.384**	**-**

Toelichting mutaties

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
RUIMTELIJKE ORDENING	Ruimtelijke ordening	Deze post betreft inkomsten uit anterieure overeenkomsten ten bate van externe initiatieven op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling (wijzigingsplannen en bestemmingsplannen).	**I**	-55.000	
		Het voor 2018 opgenomen budget van € 10.000 voor de omgevingswet zal door het uitstel van introductie van de omgevingswet dit jaar niet worden onttrokken van de Algemene Reserve. Verzocht wordt om het budget pas in te zetten als de omgevingswet uitvoerd wordt.	**n.v.t.**		-10.000
		Totaal RUIMTELIJKE ORDENING		**-55.000**	**-10.000**
MILIEUBEHEER	Milieubeheer	In de begroting 2018 is er een budget van € 25.000 voor de uitvoeringsprogramma duurzaamheid meegenomen. Voorstel is om het restantbudget van € 13.000 over te hevelen naar 2019 voor het project energiebesparing en duurzame energieopwekking gemeentelijke gebouwen middels de reserve Overheveling budgetten.	**n.v.t.**		-13.000
		In de begroting 2018 is er een eenmalig budget van € 45.000 voor de visie energie en ruimte meegenomen. Verzocht wordt, mede gezien de deze visie in 2019 wordt gerealiseerd, het	**n.v.t.**		-30.000

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
		restantbudget van € 30.000 over te hevelen naar 2019 middels de reserve Overheveling budgetten.			
		Totaal MILIEUBEHEER		**-**	**-43.000**
AFVAL	Gemeentereiniging	Door de aanbesteding, contract Renewi per 1 april, ten behoeve van de inzameling zijn de kosten hoger uitgevallen dan in eerste instantie was voorzien. Bovendien moeten de ondergrondse restafvalcontainers vaker worden geledigd dan was voorzien.	**S**	123.373	
		Er is minder restafval aangeleverd. Dit betekent dus ook minder verwerkingskosten.	**S**	-48.809	
		Vanuit 2017 (jaarrekening) is een bedrag van € 35.200 overgeheveld voor omgekeerd inzamelen. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve Overheveling budgetten.	**n.v.t.**		35.200
	Milieustraat	De kosten voor verwerking van het hout zijn toegenomen.	**S**	10.000	
		Na aanbesteding voor de verwerking van het grof huishoudelijk restafval moet het grof huishoudelijk restafval worden gebracht naar een sorteerlocatie in Nieuwkoop. Dit betekent hogere transportkosten.	**S**	25.820	
		Vanuit 2017 (jaarrekening) is een bedrag van € 30.000 overgeheveld voor het onderzoek van de milieustraat. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve Overheveling budgetten.	**n.v.t.**		30.000
		Totaal AFVAL		**110.384**	**65.200**
MUT. RES. PROGR. FYS. LEEFOMG & DUURZ	Mut. res. progr. Milieu en Ruimte. ordening	Onttrekking overheveling budget Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijk vastgoed € 25.000; deze wordt niet benut en valt vrij.	**I**	-25.000	-12.200
		Totaal MUT.RES.PROGR.FYS.LEEFOMG&DUURZ		**-25.000**	**-12.200**
		TOTAAL		**30.384**	**-**

Programma Beheer openbare ruimte

Voortgang beleidsprioriteiten begroting 2018

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
Beheer openbare ruimte	De 2-jaarlijkse weginspectie is uitgevoerd. De resultaten daarvan worden nog verwerkt in het beheersysteem. De inspecties naar de kunstwerken zijn in uitvoering. De upgrade van de openbare verlichting is meerjarig aanbesteed. Uitvoering loopt volgens planning. In Q1 van 2019 mag het beleidsplan bomen buitengebied verwacht worden. Wat de gebiedsgerichte aanpak betreft kan gesteld worden dat er veel haal- en brengsessies hebben plaats gevonden. De bijeenkomsten worden over het algemeen druk bezocht. Ook zijn de bewoners over het algemeen zeer te spreken over de kwaliteit van de planvorming en de wijze waarop ze de mogelijkheid hebben inbreng te leveren. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de jaarrekening 2018 informeren wij u uitgebreid over de uitvoering van de diverse plannen.	
Invoeren Wijkteams	We onderzoeken in hoeverre de toekomstige natuurlijke uitstroom bij de WVS vanaf 2020 benut kan worden voor het aantrekken van nieuwe medewerkers met een uitgebreidere taakstelling op sociaal vlak. De bedoeling daarvan is dat in elk wijkteam een medewerker zit die bredere competenties heeft om problemen te signaleren op het sociaal vlak bij bewoners van die wijk. Hiermee wordt de verbinding gelegd met het sociaal domein en ontstaat een wisselwerking. We trainen onze medewerkers de oren en ogen van de wijk te zijn, waardoor nu al ingespeeld wordt op de verbinding met het sociaal domein. Tussentijds zullen wij de resultaten en het verwachtingspatroon evalueren.	
Herinrichting en groot onderhoud N259	In maart 2018 is gestart met de uitvoering van de herinrichting. De verwachting is dat de werkzaamheden in september 2018 worden afgerond. Met Rijkswaterstaat zijn we nog in overleg over de bekostiging van de sanering.	
Opstellen beleidsnotitie normalisering woonwagencentra	In 2017 is conceptbeleid opgesteld. De doelstelling van het woonwagenbeleid is te komen tot normalisatie van de woonwagencentra. Deze centra moeten vergelijkbaar zijn met iedere andere straat of woonwijk in de gemeente en de bewoners moeten dezelfde rechten en plichten hebben. Tijdens de behandeling van het beleid door de raad in januari 2018 bleek dat het beleid nog niet voldoende voldragen was bij de bewoners. Daarom heeft de raad besloten de vaststelling van de beleid op te schuiven. Belangrijk hierbij is dat de bewoners vertrouwen krijgen en hun input op de kaders kunnen geven. Mede daarom is een adviseur, gespecialiseerd in woonwagencentra en het normalisatietraject, ingeschakeld. Met de adviseur wordt gewerkt om samen met de bewoners de kaders te bepalen en vooruitlopend op de vaststelling daarvan al uitvoering te geven aan de noodzakelijke werkzaamheden. Dit is mogelijk vanuit het beschikbaar gestelde budget naar aanleiding van de motie woonwagens van februari 2018. Voor het ter vaststelling aan de raad aanbieden van het beleid wordt een nieuwe planning gemaakt, waarbij rekening wordt gehouden met de input uit de in juli en augustus 2018 gevoerde gesprekken met de bewoners.	
Onderzoek naar klimaatadaptatie	We zijn gestart met de voorbereidingen om tot een hittestresstest te komen. Hiervoor verzamelen we landelijke gegevens, waarbij specifiek gekeken wordt naar de situatie voor de gemeente Steenbergen. Ook is in de periode, waarin sprake was van hevige regenval, de werking van ons rioleringsstelsel geanalyseerd aan de hand van geïnstalleerde meetpunten. Op deze wijze krijgen we meer inzicht.	
Ontwikkeling Ravelijn / Revitalisering Stadspark	Eind 2017 hebben wij een stedenbouwkundig en landschappelijk plan voor het Ravelijn en stadspark opgesteld, waarin drie (integrale) varianten geschetst zijn. Op basis van deze varianten wordt bepaald of een integrale aanpak van de opgaven realistisch en uitvoerbaar is. In het najaar 2018 werken wij aan het inzichtelijk maken van de uitvoerbaarheid, waarna het plan aan de raad kan worden voorgelegd.	

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
Ecologische verbindingszones	Cruijslandse kreken fase 2: Het uitvoeringsprogramma Cruijslandse kreken fase 2 is ondertekend. De eerste maatregelen (gemaal) zijn ingevoerd. De aanleg van de EVZ's door agrariërs gaat nu de uitvoeringsfase in (vergunningprocedures en benodigde onderzoeken). De daadwerkelijke uitvoering wordt verwacht in 2019-2020. Steenbergse Vliet-Ligne: Met het Waterschap wordt gewerkt aan een programmatische aanpak. Deze gaat in september van start. Hierbij wordt gewerkt aan een grondstrategie en financiële strategie, mede in het kader van de subsidieaanvraag. EVZ Breede watergang: Loopt vertraging op in verband met vergunningprocedure. De oorspronkelijk geplande start was 1 oktober 2018. Dit wordt enkele maanden later, mede afhankelijk van het weer.	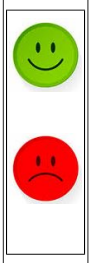

Wat mag het kosten?

BEHEER OPENBARE RUIMTE					*Specificatie*	
Taakveld	**Begroting 2018 na wijziging**	**Mutatie 2018 inclusief reserve**	**Nieuwe raming 2018**		*Mutatie 2018*	*Mutatie reserve*
VERKEER EN VERVOER	3.815.170	16.822	3.831.992		*-13.178*	*30.000*
RIOLERING	-465.052	125.000	-340.052		-	*125.000*
OPENB GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	1.847.212	258.979	2.106.191		*18.679*	*240.300*
MILIEUBEHEER	29.584	-	29.584		-	-
WONEN EN BOUWEN	107.655	-	107.655		-	-
BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	44.059	-	44.059		-	-
SUBTOTAAL	**5.378.628**	**400.801**	**5.779.429**		**5.501**	**395.300**
MUT. RES. PROGR. BEHEER OPENBARE RUIMTE	-203.589	-395.300	-598.889		-	*-395.300*
TOTAAL	**5.175.039**	**5.501**	**5.180.540**		**5.501**	**-**

Investeringen

Aanpassing investeringskredieten Rollend Materieel
Op de investeringsstaat 2018 is hiervoor een totaal investeringsbedrag van € 416.000,- opgenomen. Het totaalbedrag dat bijgeraamd dient te worden op deze investeringskredieten is € 81.000,-.
Het gaat hier om een nieuwe investering (Volkswagen Caddy) en om een aantal investeringen (9 stuks) waarvan de aanschaf hoger is dan waar in de primaire begroting rekening werd gehouden. Dit komt mede doordat:

- op de laadbak van de bus een kraantje geplaatst dient te worden voor de uitvoering van kleine civiele werkzaamheden;
- extra trekvermogen nodig is omdat deze ingezet wordt voor het verplaatsen van de hoogwerker en de maaimachine (op een aanhanger);
- deze worden ingezet voor de afvalinzameling, achter de cabine komt een afgesloten opbouw met kleppen om het afval in te doen.

Gevraagd wordt een extra krediet van € 81.000,- beschikbaar te stellen.

Toelichting mutaties

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
VERKEER EN VERVOER	Wegen binnen en buiten de kom	Reeds in 2009 is de levensduur van de investeringen rollend materieel opnieuw bekeken. Als gevolg hiervan zijn de afschrijvingstermijnen van een aantal investeringen aangepast aangezien de werkelijke levensduur langer bleek te zijn dan de economische levensduur. Hierdoor zijn een aantal vervangingsinvesteringen doorgeschoven met als gevolg een incidenteel voordeel op de kapitaallasten in 2018.	**I**	-13.178	
	Openbare verlichting	Niet alle ten laste van de bestemmingsreserve openbare verlichting geplande vervangingen en bijplaatsingen in 2017 zijn gedaan. In 2018 zal het restantbedrag in de de reserve openbare verlichting ad € 15.000,- worden besteed, waarna de reserve kan worden opgeheven.	**n.v.t.**		15.000
	overige kosten	Vanuit 2017 (najaarsnota) is een bedrag van € 15.000 overgeheveld die bestemd waren voor het verkeersonderzoek Dinteloord. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve Overheveling budgetten en wordt besteed in 2018 voor het onderzoek Gemeentelijke Verkeers en Vervoersplan (GVVP).	**n.v.t.**		15.000
		Totaal VERKEER EN VERVOER		**-13.178**	**30.000**
RIOLERING	Water	Voor de baggerwerkzaamheden van de Boomvaart is in 2017 € 125.000,- beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zijn gestart in 2017 en dienden voor 15 maart 2018 te zijn afgerond. De financiële afronding vindt plaats na afronding van de werkzaamheden. De middelen ad € 125.000,- dienen in 2018 op de begroting gebracht te worden en kunnen worden gedekt ten laste van het baggerfonds.	**n.v.t.**		125.000
		Totaal RIOLERING		**-**	**125.000**
OPENB GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	Verbetering openbaar groen	Het plantseizoen loopt van oktober tot maart. Diverse werkzaamheden waaronder ook projecten in samenwerking met burgers hebben eind 2017 plaatsgevonden, maar de financiële afronding heeft plaats gevonden in 2018. Daarnaast zijn een aantal werkzaamheden (waaronder reconstructie Helfrichstraat) pas uitgevoerd in 2018 wegens de weersomstandigheden. Een project, Molenweg wordt dit najaar uitgevoerd. Dit in verband met de bouw van woningen. Het budget voor 2017 ad. € 240.300,- is hiervoor gereserveerd en dient in 2018 op de begroting gebracht te worden. Het budget komt voor € 175.000,- ten laste van de reserve vervanging openbaar groen en voor € 65.300,- ten laste van de reserve eenmalige zaken burgerparticipatie openbaar groen en het Plan van aanpak/Schetsontwerp stadspark Steenbergen.	**n.v.t.**		240.300
	Openbaar groen	Reeds in 2009 is de levensduur van de investeringen rollend materieel opnieuw bekeken. Als gevolg hiervan zijn de afschrijvingstermijnen van een aantal investeringen aangepast aangezien de werkelijke levensduur langer bleek te zijn dan de economische levensduur. Hierdoor zijn een aantal vervangingsinvesteringen doorgeschoven met als gevolg een incidenteel voordeel op de kapitaallasten in 2018.	**I**	-13.178	

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
		Geconstateerd is dat het oude dierenverblijf voor het hertenkampje in Nieuw-Vossemeer versleten was. Om het welzijn van de dieren niet in gevaar te brengen is het verblijf vervangen. Totaal bedrag € 21.400,- In de begroting 2018 is € 8.000,- opgenomen voor onderhoud van het hertenkamp in Nieuw-Vossemeer, zodat het budget nog met € 13.400,- verhoogd moet worden. Voor het verwijderen en vervangen van dode bomen en beplanting in het park te Dinteloord is extra € 18.500,- benodigd.	**I**	31.857	
		Totaal OPENB GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE		**18.679**	**240.300**
MUT. RES. PROGR. BEHEER OPENBARE RUIMTE	Mut. res. progr. fys. leefomg. & duurz.	Mutatie reserve	**n.v.t.**		-395.300
		Totaal MUT.RES.PROGR.BEHEER OPENBARE RUIMTE		**-**	**-395.300**
		TOTAAL		**5.501**	**-**

Programma Financiering

Voortgang beleidsprioriteiten begroting 2018

Beleidsprioriteiten 2018	Toelichting	Status
Gebruiksoppervlakte van woningen bepalen	De activiteiten voor 2018, namelijk het opnemen van de gebruikersoppervlakten in de WOZ-administratie, lopen op schema.	
Doorontwikkeling Planning en control cyclus	De ingezette lijn van de verbetering van de planning en control cyclus en producten ligt op schema. In 2018 hebben wij invulling gegeven aan de nieuwe Tussenrapportage en de nieuwe opzet van de programmabegrotng. Het project Sturen met maatschappelijke effecten is gestart met een workshop op 2 juni 2018. In de begroting 2019 is een eerste versie opgenomen van de sociaal domein begroting.	

Wat mag het kosten?

FINANCIERINGEN					*Specificatie*	
Taakveld	**Begroting 2018 na wijziging**	**Mutatie 2018 inclusief reserve**	**Nieuwe raming 2018**		*Mutatie 2018*	*Mutatie reserve*
TREASURY	-41.532	-154.271	-195.803		*-154.271*	-
ALG UITK. EN OV UITK. GEMEENTEFONDS	-21.948.232	-557.825	-22.506.057		*-557.825*	-
OZB WONINGEN	-3.351.197	39.838	-3.311.359		*39.838*	-
OZB NIET-WONINGEN	-696.844	-	-696.844		-	-
BELASTINGEN OVERIGE	-156.676	-	-156.676		-	-
OVERIGE BATEN EN LASTEN	132.394	-	132.394		-	-
ECONOMISCHE PROMOTIE	-88.850	-	-88.850		-	-
SUBTOTAAL	**-26.150.937**	**-672.258**	**-26.823.195**		**-672.258**	**-**
MUTATIES RESERVES	-260.486	-	-260.486		-	
TOTAAL	**-26.411.423**	**-672.258**	**-27.083.681**		**-672.258**	**-**

Toelichting mutaties

Taakveld	Product	Toelichting > € 5.000	I/S	Mutatie 2018	Mutatie reserve
TREASURY	Beleggingen	De post bestaat grotendeels uit de slotuitkering vn Intergas. Daarnaast hebben wij iets meer dividend ontvangen van de BNG.	I	-154.271	
		Totaal TREASURY		**-154.271**	**-**
ALG UITK. EN OV UITK. GEMEENTE-FONDS	Algemene uitkering	Mutatie meicirculaire Algemene Uitkering	S	-557.825	
		Totaal ALG UITK. EN OV UITK. GEMEENTEFONDS		**-557.825**	**-**
OZB WONINGEN	Uitvoering wet woz	Bij de perspectienota 2017 is een eenmalig budget van € 60.000 opgenomen voor de implementatie van nieuwe wetgeving rondom de waardering van objecten voor Wet Onroerende Zaakbelasting (WOZ). Elk object moet worden gewaardeerd op basis van oppervlakte in plaats van inhoud. Elk object moet tegen het licht worden gehouden. Gebleken is dat het budget niet toereikend is om dit project af te ronden.	I	22.838	
	Lastenhef en invordering gem. bel OZB-won	Vanaf 2017 maakt de gemeente jaarlijks gebruik van de service van het bedrijf Data-B in Groningen. Dit bedrijf verzorgt drukwerk voor onder andere alle gemeentelijke aanslagformulieren, de bijbehorende flyer en verzorgt ook de verzending naar onze burgers en bedrijven. De kosten voor het drukwerk bedragen ruim 19.000 euro. In de begroting is hiervoor een bedrag opgenomen van 3.000 euro. Dit bedrag is niet toereikend.	S	17.000	
		Totaal OZB WONINGEN		**39.838**	**-**
		TOTAAL		**-672.258**	**-**

Bijlagen

Staat van Reserves en Voorzieningen

Op 9 november 2017 is de geactualiseerde nota Reserves en Voorzieningen door de gemeenteraad vastgesteld. Ook in de Tussenrapportage 2018 is de in de nota voorgestelde indeling gehanteerd.

- **Reserves**

Een vergelijkend overzicht van 2017 en 2018 luidt als volgt:

Reserves	verwachting 31-12-2018	31-12-2017
Algemene reserve	11.205	13.071
Waarvan vrije ruimte	*8.700*	*10.250*
Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)	280	285
Reserve Economische ontwikkeling	2.210	2.210
Reserve Beheer openbare ruimte	10.797	10.885
Bestemmingsreserve overig	13.167	14.233
Totaal	**37.659**	**40.684**

De weergegeven vrije ruimte is het bedrag aan vrije reserves exclusief de eventuele verplichtingen die er op de algemene reserve nog drukken. Het op de algemene reserve drukkende bedrag aan verwachte verplichtingen (2019 t/m 2021) zijn € 2.337.500,-. Hiermee rekening houdend bedraagt de werkelijk verwacht vrij te besteden ruimte **€ 6.362.500,-**. Dit saldo heeft een geringe afwijking met de perspectiefnota 2019 omdat er besluiten zijn genomen die bij het opstellen van de persceptiefnota nog niet verwerkt waren.

- **Voorzieningen**

Het vergelijkend overzicht van 2017 en 2018 luidt als volgt:

Voorzieningen	verwachting 31-12-2018	31-12-2017
Fonds onderhoud wegen	9.773	11.814
Fonds onderhoud kunstwerken	1.434	1.494
Fonds onderhoud gebouwen/sportaccommodaties	606	773
Pensioenaanspraken wethouders	1.968	1.880
Rioolonderhoud	1.483	1.568
Onderhoud openbare verlichting	1.684	1.760
Wachtgelden vml.bestuurders	44	20
Financiële afwikkeling vml alg.dir.	31	45
Overige voorzieningen	15	15
Totaal	**17.038**	**19.369**